Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/6258

2025 12 19

P10_TA(2025)0128

Įgyvendinimo pranešimas dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės

2025 m. birželio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo (2024/2085(INI))

(C/2025/6258)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 175 straipsnį,

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ([1]) (EGADP reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB ([2]) („REPowerEU“ reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo ([3]) (Sąlygų reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa ([4]) (DFP reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ([5]) (toliau – TIS),

— atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ([6]) (Finansinis reglamentas),

— atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/795, kuriuo sukuriama Europos strateginių technologijų platforma (STEP) ir iš dalies keičiami Direktyva 2003/87/EB bei reglamentai (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 ir (ES) 2021/241 ([7]),

— atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([8]),

— atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 23 d. rezoliuciją dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo ([9]),

— atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 22 d. Komisijos pranešimą „Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų gairės“ ([10]),

— atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 21 d. Komisijos komunikatą „ES stiprinimas plataus užmojo reformomis ir investicijomis“ (COM(2024)0082),

([1]) OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
([2]) OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.
([3]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([4]) OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([5]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.
([6]) OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
([7]) OL L, 2024/795, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([8]) OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([9]) OL C 32, 2023 1 27, p. 42.
([10]) OL C, C/2024/4618, 2024 7 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4618/oj.

— atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 10 d. Komisijos trečiąją metinę ataskaitą dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo (COM(2024)0474),

— atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 10 d. Europos Audito Rūmų (Audito Rūmai) 2023 finansinių metų metinę biudžeto vykdymo ataskaitą kartu su institucijų atsakymais,

— atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 2 d. Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 13/2024 „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirtų lėšų įsisavinimas. Vyksta vėluojant ir išlieka rizika, kad priemonės nebus įgyvendintos, todėl nebus pasiekti EGADP tikslai“, 2024 m. rugsėjo 11 d. Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 14/2024 „Žalioji pertvarka. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės indėlis neaiškus“ ir 2024 m. spalio 21 d. Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 22/2024 „Dvigubas finansavimas iš ES biudžeto. Kontrolės sistemose trūksta esminių elementų, kuriais būtų galima sumažinti padidėjusią riziką, kylančią taikant EGADP su išlaidomis nesusijusio finansavimo modelį“,

— atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio mėn. tyrimą, kuriuo grindžiamas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės laikotarpio vidurio vertinimas,

— atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 3 d. paskelbtą Europos prokuratūros 2024 m. metinę ataskaitą,

— atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo mėn. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“ (Draghi pranešimas),

— atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 8 d. Regionų komiteto nuomonę „Europos ekonomikos gaivinimo plano po COVID-19 laikotarpio vidurio peržiūra (Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė)“ ([11]),

— atsižvelgdamas į informaciją, paskelbtą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje (EGADP suvestinė),

— atsižvelgdamas į 2024 m. lapkričio 20 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2024 m. NGEU žaliųjų obligacijų paskirstymo ir poveikio ataskaita“ (SWD(2024)0275),

— atsižvelgdamas į savo vidaus tyrimus, išsamias analizes ir informacinius pranešimus, susijusius su EGADP įgyvendinimu ([12]),

— atsižvelgdamas į 2024 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl padėties Vengrijoje ir įšaldytų ES lėšų ([13]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį ir 2002 m. gruodžio 12 d. Pirmininkų sueigos sprendimo dėl leidimo rengti pranešimus savo iniciatyva suteikimo tvarkos 1 straipsnio 1 dalies e punktą ir 3 priedą,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, klimato ir maisto saugos komiteto ir Transporto ir turizmo komiteto nuomones,

— atsižvelgdamas į bendrus Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0098/2025),

A. kadangi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) buvo sukurta siekiant užtikrinti, kad Europos ekonomika ir visuomenė taptų tvaresnės, atsparesnės ir geriau pasirengusios atsižvelgiant į precedento neturinčias 2019 ir 2022 m. krizes, teikiant paramą valstybėms narėms finansuoti strategines investicijas ir įgyvendinti reformas;

B. kadangi pagal EGADP vykdomos reformos ir investicijos padeda ES tapti atsparesne ir mažiau priklausoma įvairinant pagrindines tiekimo grandines, ir taip sustiprinamas ES strateginis savarankiškumas; kadangi įgyvendinant EGADP vykdomos reformos ir investicijos taip pat kuria Europos pridėtinę vertę;

C. kadangi EGADP ir kiti ES fondai, pvz., Europos laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti, padėjo apsaugoti darbo rinkas nuo rizikos patirti ilgalaikę žalą dėl dvigubo ekonominio sukrėtimo, kurį lėmė pandemija ir energetikos krizė;

([11]) OL C, C/2024/7057, 2024 12 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.

([12]) Europos Parlamento tinklalapis „Think Tank“ https://www.europarl.europa.eu/thinktank/lt/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&sort=RELEVANCE.

([13]) OL C, C/2024/5742, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

D. kadangi EGADP išlaidoms netaikomos daugiametės finansinės programos (DFP) viršutinės ribos, o skolinimosi įplaukos sudaro išorės asignuotąsias pajamas; kadangi Parlamentas apgailestauja, kad jos nėra įtrauktos į biudžeto procedūrą; kadangi, vadovaujantis Finansinio reglamento skaidrumo principu, piliečiai turėtų žinoti, kaip ir kokiam tikslui ES leidžia lėšas;

E. kadangi dėl to, jog ES nepadaryta pažanga nustatant naujus nuosavus išteklius ir reikia užtikrinti ES skolos grąžinimo plano tvarumą, aiški ir patikima ilgalaikė finansavimo strategija yra labai svarbi, kad būtų galima įvykdyti skolos grąžinimo įsipareigojimus ir nereikėtų daryti sudėtingų kompromisų ES biudžete, kurie galėtų pakenkti būsimoms investicijoms ir politikos prioritetams; kadangi siekiant užtikrinti ilgalaikį ES skolos grąžinimo plano gyvybingumą reikės papildomų diskusijų ir konkrečių finansinių sprendimų;

F. kadangi priemonės „NextGenerationEU“ (NGEU) skolinimosi išlaidos turi būti dengiamos iš ES biudžeto, o faktinės išlaidos dėl didelių palūkanų normų gerokai viršija 2020 m. prognozes; kadangi numatoma, kad nuo 2028 m. bendros NGEU kapitalo ir palūkanų grąžinimo išlaidos sudarys apie 25–30 mlrd. EUR per metus, t. y. 15–20 proc. 2025 m. metinio biudžeto; kadangi Parlamentas primygtinai reikalavo numatyti, kad refinansavimo išlaidoms nebūtų taikomos DFP viršutinės ribos; kadangi vykdant 2024 m. DFP peržiūrą buvo nustatytas trijų etapų pakopinis mechanizmas, įskaitant naują specialią EURI priemonę, siekiant padengti didelius išlaidų perviršius, atsirandančius dėl NGEU skolinimosi, susijusio su labai pasikeitusiomis rinkos sąlygomis; kadangi per 2025 m. biudžeto procedūrą buvo pasiektas susitarimas laikytis 50/50 metinio kriterijaus, t. y. lygiomis dalimis finansuoti perviršio išlaidas pasinaudojant specialios priemonės EURI panaikintų įsipareigojimų skyriaus lėšomis ir lankstumo priemone;

G. kadangi EGADP finansuoti išleistos obligacijos turi būti padengtos taip, kad būtų užtikrintas nuolatinis ir nuspėjamas įsipareigojimų mažinimas ne vėliau kaip iki 2058 m.; kadangi Taryba dar turi priimti Komisijos pasiūlytą pakoreguotą naujų nuosavų išteklių krepšelį ir tai kelia susirūpinimą dėl pagal NGEU prisiimtos skolos grąžinimo gyvybingumo;

H. kadangi socialinis aspektas yra pagrindinė EGADP ypatybė, padedanti siekti aukštynkryptės ekonominės ir socialinės konvergencijos, atkurti ir skatinti tvarų augimą ir propaguoti aukštos kokybės darbo vietų kūrimą;

I. kadangi EGADP turėtų padėti finansuoti priemones, kuriomis būtų didinamas valstybių narių atsparumas klimato sukeltoms nelaimėms ir, be kita ko, didinamas prisitaikymas prie klimato kaitos; kadangi valstybės narės turėtų atlikti tinkamus priemonių poveikio vertinimus ir dalytis geriausia reikšmingos žalos nedarymo principo (RŽNP) įgyvendinimo praktika;

J. kadangi EGADP atlieka svarbų vaidmenį remiant investicijas ir reformas tvaraus judumo, išmaniosios transporto infrastruktūros, alternatyviųjų degalų ir skaitmeninio judumo sprendimų srityse, taip gerinant susisiekimą ir didinant veiksmingumą visoje ES; kadangi tenka apgailestauti, kad tik kelios valstybės narės nusprendė naudoti EGADP tam, kad būtų remiamos Europos koridoriams plėtoti skirtos investicijos, ypač į greitųjų geležinkelių ir vandens kelių infrastruktūrą, nepaisant to, kad skatinama įgyvendinti tarpvalstybinius ir daugiašalius projektus; kadangi labai svarbu didinti investicijas į transporto infrastruktūrą, visų pirma nepakankamai aptarnaujamuose regionuose, siekiant gerinti susisiekimą, remti regioninę sanglaudą ir prisidėti prie žaliosios pertvarkos;

K. kadangi iki 2024 m. gruodžio 31 d. valstybės narės pateikė 95 mokėjimo prašymus, o EGADP išmokos, įskaitant išankstinį finansavimą, sudarė 197,46 mlrd. EUR dotacijų (55 proc. viso dotacijų paketo) ir 108,68 mlrd. EUR paskolų (37 proc. viso paskolų paketo); kadangi trys valstybės narės jau gavo penktąją išmoką, o viena valstybė narė negavo jokio EGADP finansavimo; kadangi visos valstybės narės bent kartą peržiūrėjo savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; kadangi 28 proc. tarpinių ir siektinų reikšmių buvo patenkinamai pasiektos ir Komisija pasinaudojo galimybe iš dalies sustabdyti mokėjimus, kai buvo nustatyta, kad kai kurios su mokėjimo prašymu susijusios tarpinės ir siektinos reikšmės nėra patenkinamai pasiektos; kadangi vėluojant vykdyti suplanuotas reformas ir investicijas, ypač skirtas socialinei infrastruktūrai ir viešosioms paslaugoms finansuoti, gali būti nepakankamai panaudoti turimi ištekliai, todėl gali sumažėti tikėtinas poveikis ekonomikos augimui, užimtumui ir socialinei sanglaudai;

L. kadangi Audito Rūmai nustatė įvairius EGADP trūkumus, visų pirma susijusius su jos struktūra, skaidrumu ir ataskaitų teikimu, dvigubo finansavimo rizika ir dvejopos pertvarkos priemonių įgyvendinimu;

M. kadangi, Audito Rūmų teigimu, veiklos rezultatai yra priemonė įvertinti, kaip gerai ES finansuojama veikla, projektas ar programa pasiekė savo tikslus ir kaip naudingai panaudojamos lėšos; be to, kadangi su išlaidomis nesusijęs finansavimas pats savaime nereiškia, jog priemonė yra grindžiama veiklos rezultatais;

N. kadangi patikimos audito ir kontrolės sistemos yra labai svarbios siekiant apsaugoti ES finansinius interesus per visą EGADP gyvavimo ciklą; kadangi tarpinės reikšmės, paprastai dar vadinamos itin svarbiomis tarpinėmis reikšmėmis, visų pirma susijusios su teisine valstybe, turėjo būti pasiektos prieš gaunant bet kokias EGADP išmokas;

O. kadangi EGADP reglamente kalbama apie EGADP veiklos rezultatais grindžiamą pobūdį, tačiau nėra apibrėžiami veiklos rezultatai; kadangi EGADP veiklos rezultatai turėtų būti susiję su patikimo finansų valdymo principais ir turėtų būti priemonė įvertinti, kaip gerai ES finansuojama veikla, projektas ar programa pasiekė savo tikslus ir kaip naudingai panaudotos lėšos;

P. kadangi siekiant užtikrinti veiksmingą EGADP įgyvendinimo demokratinę kontrolę ir parlamentinį tikrinimą būtina visais etapais visapusiškai įtraukti Parlamentą ir atsižvelgti į visas jo rekomendacijas;

Q. kadangi Komisija iki 2028 m. gruodžio 31 d. turi pateikti nepriklausomą EGADP įgyvendinimo *ex post* vertinimo ataskaitą, kurioje būtų pateikiamas įvertinimas, kokia apimtimi pavyko pasiekti tikslus, kaip veiksmingai buvo panaudoti ištekliai ir kokia pasiekta Europos pridėtinė vertė, taip pat bendras EGADP įvertinimas ir informacija apie jos ilgalaikį poveikį;

R. kadangi šios ataskaitos tikslas – stebėti EGADP įgyvendinimą pagal EGADP reglamente nustatytą Parlamento vaidmenį, nurodant EGADP naudą ir trūkumus, kartu pasinaudojant šios priemonės įgyvendinimo metu įgyta patirtimi;

Europos socialinio ir ekonominio atsparumo didinimas

1. pabrėžia, kad EGADP yra beprecedentė solidarumo priemonė, sukurta atsižvelgiant į dvi precedento neturinčias krizes, taip pat priemonės NGEU pagrindas, ir ji baigia galioti 2026 m.; pabrėžia, kad rengiant būsimą DFP svarbu remtis įgyvendinimo patirtimi, be kita ko, kiek tai susiję su skaidrumu, ataskaitų teikimu ir nuosekliu rezultatų vertinimu; atkreipia dėmesį į stabilizuojantį EGADP poveikį valstybėms narėms didelio ekonominio netikrumo laikotarpiu, nes ją taikant sušvelninamos neigiamos ekonominės ir socialinės pasekmės ir prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo ir taip remiamos vyriausybės, kartu skatinant ekonomikos atsigavimą ir konkurencingumą, didinant atsparumą ir inovacijas bei remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką;

2. pabrėžia svarbų EGADP vaidmenį užkertant kelią vidaus rinkos susiskaidymui ir tolesniam makroekonominių skirtumų didėjimui, skatinant socialinę ir teritorinę sanglaudą kai užtikrinamas makroekonominis stabilizavimas ir suteikiat garantiją finansų rinkoms kai didinamas investuotojų pasitikėjimas neramiais laikais, taip sumažinant pajamingumo skirtumus;

3. palankiai vertina tai, kad EGADP yra vienkartinė priemonė, pagal kurią teikiama papildoma fiskalinė erdvė, kuri prisidėjo prie didelių ekonominių ir socialinių skirtumų tarp valstybių narių, turinčių nevienodą fiskalinę erdvę, prevencijos; atkreipia dėmesį į Komisijos išvadą, kad EGADP lėmė tvarų investicijų augimą visoje ES, ir į tai, kad Komisija tikisi, jog EGADP turės ilgalaikį poveikį visoje ES po 2026 m., atsižvelgiant į jos sinergiją su kitais ES fondais; vis dėlto yra susirūpinęs dėl to, kad EGADP galiojimo pabaiga 2026 m. kelia didelę riziką, kad labai sumažės viešosios investicijos į bendrus Europos prioritetus;

4. primena, kad DFP ir EGADP kartu 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu sudaro beveik 2 trln. EUR, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad dėl didelio infliacijos lygio ir su tuo susijusio prekių ir paslaugų kainų didėjimo sumažėjo dabartinė Europos išlaidų, dėl kurių susitarta nominaliąja verte, vertė;

5. atkreipia dėmesį į 2024 m. Komisijos prognozę dėl galimo NGEU poveikio ES realiajam bendrajam vidaus produktui (BVP) iki 2026 m., nes dėl iš dalies nepalankių ekonominių ir geopolitinių sąlygų prognozuojamas dydis yra gerokai mažesnis už tą, kuris buvo numatytas 2020 m. (1,4 proc., palyginti su 2,3 proc.), ir atkreipia dėmesį į įvertį, kad dėl NGEU trumpuoju laikotarpiu ES užimtumas galėtų gerokai padidėti iki 0,8 proc.; pažymi, kad ilgalaikė EGADP nauda BVP greičiausiai nuo trijų iki šešių kartų viršys prisiimtus biudžetinius įsipareigojimus, priklausomai nuo EGADP investicijų poveikio produktyvumui ir uolaus reformų įgyvendinimo bei investicijų;

6. pabrėžia, kad sunku kiekybiškai įvertinti tikslų EGADP socialinį ir ekonominį poveikį, nes reikia laiko, kad paaiškėtų, kokią įtaką daro reformos ir investicijos; pabrėžia, kad reikia atlikti tolesnius nepriklausomus vertinimus siekiant įvertinti veiksmingą reformų ir investicijų poveikį ir toliau tobulinti taikomą metodiką; pažymi, jog Komisija nustatė, kad maždaug pusė numatomo viešųjų investicijų padidėjimo 2019–2025 m. yra susijusi su iš ES biudžeto, visų pirma EGADP, finansuojamomis investicijomis, tačiau atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios investicijos dar nepadarė išmatuojamo poveikio;

7. pažymi, kad EGADP paskatino įgyvendinti kai kurias reformas, įrašytas į per Europos semestrą pateiktas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, įtraukiant tokias reformas į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; pabrėžia, kad EGADP įgyvendinimo stebėsenos srityje stebima kokybinė pažanga; primena, kad EGADP rezultatų suvestinė naudojama stebėti pažangai, padarytai siekiant tarpinių ir siektinų reikšmių, taip pat procesui, kaip laikomasi horizontaliųjų principų, visų pirma, kaip įgyvendinami šeši ramsčiai, t. y. žaliosios pertvarkos, skaitmeninės transformacijos, pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo (įskaitant ekonominę sanglaudą, darbo vietas, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas bei gerai veikiančią vidaus rinką su stipriomis mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis (MVĮ)), socialinės ir teritorinės sanglaudos, sveikatos, ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo siekiant, be kita ko, didinti pasirengimą krizei ir reagavimo į krizes pajėgumus, taip pat naujos kartos, vaikų ir jaunimo politikos priemonių, pvz., švietimo ir įgūdžių; pabrėžia, kad apskritai į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, parengtas vykdant Europos semestrą, toliau vangiai atsižvelgiama ir jų įgyvendinimo mastas net sumažėjo;

8. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į naują ekonomikos valdymo sistemą, reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, rinkinys turėtų derėti su įsipareigojimais, įtrauktais į patvirtintus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus EGADP galiojimo laikotarpiu ir partnerystės susitarimą pagal Bendrųjų nuostatų reglamentą ([14]); pažymi, kad penkios valstybės narės, kurios paprašė pratęsti koregavimo laikotarpį iki 2024 m. gruodžio 31 d., šiam pratęsimui pagrįsti dalinai rėmėsi pagal EGADP jau patvirtintomis reformomis ir investicijomis; atkreipia dėmesį į tai, kad dauguma valstybių narių įtraukė informaciją apie tai, ar vidutinio laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose išvardytos reformos ir investicijos yra susijusios su EGADP;

9. palankiai vertina tai, kad pagal EGADP teikiama parama tiek reformoms, tiek investicijoms valstybėse narėse, tačiau susirūpinęs pažymi, kad dėl trumpo likusio EGADP įgyvendinimo laikotarpio kyla sunkumų užbaigti pagrindines reformas ir didelio masto investicijas, kurios turi būti užbaigtos artėjant EGADP galiojimo pabaigai, ir laiku pasiekti 70 proc. dar neįgyvendintų tarpinių ir siektinų reikšmių;

10. primena, kad EGADP parama neturėtų būti naudojama, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, periodinėms nacionalinėms biudžeto išlaidoms padengti ir ją teikiant turėtų būti laikomasi ES finansavimo papildomumo principo; primygtinai pabrėžia, kad siekiant užtikrinti papildomų Europos lėšų papildomumą ir ilgalaikį poveikį, svarbiausia yra griežtai, tvariai ir patikrinamai įgyvendinti nepasikartojimo principą, taip pat orientuotis į aiškiai apibrėžtus reformų ir investicijų Europos masto tikslus; primena, kad reikia laikytis šio principo, ir ragina susilaikyti nuo sanglaudos politikos ištūmimo ar pakeitimo EGADP ar kitomis laikinosiomis priemonėmis, nes sanglaudos politika tebėra labai svarbi ilgalaikei ir tvariai teritorinei sanglaudai ir konvergencijai užtikrinti;

11. pabrėžia, kad pirmenybės teikimas EGADP įgyvendinimui, administracinių gebėjimų trūkumas daugelyje valstybių narių ir pasaulinių tiekimo grandinių keliami iššūkiai prisidėjo prie vėlavimo įgyvendinti sanglaudos politiką; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją pateikti visapusišką EGADP poveikio kitoms finansinėms priemonėms ir viešosioms investicijoms, techninei paramai, taip pat valstybių narių administraciniams gebėjimams ir įsisavinimo pajėgumams vertinimą;

12. primena, kad, reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, „REPowerEU“ peržiūra prisidedama prie Europos energetinio saugumo mažinant jos priklausomybę nuo iškastinio kuro, įvairinant energijos tiekimą, investuojant į Europos išteklius ir infrastruktūrą, kovojant su energijos nepritekliumi ir investuojant į energijos taupymą ir vartojimo efektyvumą visuose sektoriuose, įskaitant transportą; pabrėžia, kad pagal „REPowerEU“ 2023 m.

([14]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

papildomai skirta 20 mlrd. EUR dotacijų, įskaitant 8 mlrd. EUR, kurie buvo gauti laikotarpio pradžioje pasinaudojant apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos leidimais, ir 12 mlrd. EUR iš Inovacijų fondo; atkreipia dėmesį į Parlamento laimėjimus derybose, visų pirma kalbant apie nuostatas dėl Inovacijų fondo papildymo, 30 proc. finansavimo tikslą tarpvalstybiniams projektams, investicijas, kad jos visų pirma būtų nukreiptos kovai su energijos nepritekliumi pažeidžiamų namų ūkių, MVĮ ir labai mažų įmonių labui, taip pat lankstų nepanaudotų sanglaudos fondų pagal 2014–2020 m. DFP naudojimą ir iki 7,5 proc. nacionalinių asignavimų pagal 2021–2027 m. DFP;

13. primena savo raginimą, kad EGADP intervenciniai veiksmai būtų orientuoti į Europos pridėtinę vertę turinčias priemones, todėl apgailestauja dėl perspektyvių tarpvalstybinių ar daugiašalių priemonių, įskaitant greitųjų geležinkelių ir darnaus judumo infrastruktūros dvejopo naudojimo projektus, kurie yra būtini TEN-T tinklui užbaigti, trūkumo ir susijusios finansavimo renacionalizavimo rizikos; pažymi, kad prie to prisidėjo plati EGADP tikslų taikymo sritis, nes į jos kompetencijos sritį patenka įvairūs į nacionalinį lygmenį orientuoti projektai;

14. atkreipia dėmesį į EGADP reglamento 27 straipsnio pakeitimą įgyvendinant planą „REPowerEU“, kuriuo gerokai sustiprinti EGADP tarpvalstybiniai ir daugiašaliai aspektai, skatinant valstybes nares iš dalies pakeisti savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, kad į juos būtų įtraukti skyriai „REPowerEU“, įskaitant bent 30 proc. išlaidų tokioms priemonėms tikslą, kad būtų užtikrintas ES energetinis savarankiškumas; yra susirūpinęs dėl plataus Komisijos priimto aiškinimo, kuriuo remiantis galima bet kokį (nacionalinio) energijos poreikio sumažėjimą pagrįsti tarpvalstybiniu ir daugiašaliu aspektu;

15. palankiai vertina galimybę naudoti EGADP lėšas siekiant prisidėti prie Europos strateginių technologijų platformos (STEP) tikslų, remiant investicijas į ypatingos svarbos technologijas ES, kad būtų padidintas jos pramonės konkurencingumas; pažymi, kad nė viena valstybė narė nepasinaudojo galimybe į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti papildomą įnašą grynaisiais pinigais STEP tikslams siekti pasinaudojant „InvestEU“ valstybių narių skyriumi; primena, kad šiuo atžvilgiu valstybės narės vis dar gali iš dalies pakeisti savo nacionalinius planus; tikisi, kad peržiūros procesai bus veiksmingi, racionalizuoti ir paprasti, ypač atsižvelgiant į galutinį 2026 m. terminą, dabartines geopolitines aplinkybes ir poreikį investuoti į Europos gynybos pajėgumus;

16. primena, kad reikšmingos žalos nedarymo principas taikomas visoms EGADP remiamoms reformoms ir investicijoms ir kad taip pat taikoma tikslinė nukrypti leidžianti nuostata pagal planą „REPowerEU“ energetikos infrastruktūrai ir įrenginiams, kurių reikia neatidėliotiniems tiekimo saugumo poreikiams patenkinti; ragina Komisiją įvertinti vienodesnio reikšmingos žalos nedarymo principo aiškinimo galimybę kalbant apie EGADP ir ES tvarios veiklos taksonomiją, kartu atsižvelgiant į EGADP, kaip viešųjų išlaidų programos, ypatumus;

Finansiniai EGADP aspektai

17. pabrėžia, kad EGADP yra pirmoji didelė veiklos rezultatais grindžiama ES lygmens priemonė, kuri paremta tik su išlaidomis nesusijusiu finansavimu; primena, kad EGADP reglamento 8 straipsnyje nustatyta, kad, vadovaujantis pagal SESV 322 straipsnį priimtomis atitinkamomis taisyklėmis, visų pirma Finansiniu reglamentu ir Sąlygų reglamentu, priemonę Komisija turi įgyvendinti taikydama tiesioginio valdymo principą; apgailestauja, kad Taryba nesutiko į Finansinį reglamentą įtraukti konkrečių taisyklių, kuriomis būtų sprendžiamas su šiuo įgyvendinimo modeliu susijusios rizikos klausimas, pvz., dvigubas finansavimas; mano, kad Finansinio reglamento taisyklės turėtų būti visapusiškai taikomos būsimoms su išlaidomis nesusijusiu finansavimu pagrįstoms priemonėms, be kita ko, baudų, delspinigių ir sankcijų atžvilgiu;

18. pažymi, kad tik 13 valstybių narių paprašė paskolų ir kad 92 mlrd. EUR iš turimos 385,8 mlrd. EUR sumos bus nepanaudota, nes ši suma nebuvo numatyta skirti iki 2023 m. gruodžio 31 d. termino; atkreipia dėmesį į tai, kad paskolos domino tas valstybes nares, kurios susidūrė su didesnėmis skolinimosi išlaidomis finansų rinkose arba kurios siekė kompensuoti mažesnes EGADP dotacijas; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kurios valstybės narės dėl tvirtos fiskalinės padėties arba administracinių aplinkybių ribotai naudojosi EGADP paskolomis; ragina Komisiją išanalizuoti priežastis, dėl kurių kai kuriose valstybėse narėse ši priemonė buvo mažai naudojama, ir atsižvelgti į šias išvadas rengiant būsimas ES finansines priemones; susirūpinęs pažymi, kad nacionalinės finansinės priemonės, skirtos nacionaliniams ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams įgyvendinti, nepakankamai viešinamos, todėl potencialūs naudos gavėjai yra mažai informuoti ir mažai jomis naudojasi; mano, kad, atsižvelgiant į ribotus viešuosius biudžetus ir neatidėliotinus ES strateginius prioritetus, reikia surengti politines diskusijas dėl nepanaudotų lėšų naudojimo; ragina įvertinti, kaip ir kokiomis sąlygomis nepanaudotos EGADP lėšos galėtų būti nukreiptos Europos konkurencingumui, atsparumui, gynybai, taip pat socialinei, ekonominei ir teritorinei sanglaudai paskatinti, visų pirma investuojant į skaitmenines ir žaliąsias technologijas, atitinkančias pirminį EGADP tikslą;

19. primena teisinę pareigą – užtikrinti visišką NGEU išlaidoms skirtų lėšų sugrąžinimą ne vėliau kaip iki 2058 m. gruodžio 31 d.; primena Tarybai ir Komisijai jų teisinį įsipareigojimą pagal 2020 m. sudarytą tarpinstitucinį susitarimą užtikrinti perspektyvų NGEU skolos refinansavimo planą, be kita ko, gaunant pakankamas pajamas iš naujų nuosavų išteklių, taikomų nuo 2021 m., nepagrįstai nesumažinant programos išlaidų ar investicinių priemonių pagal DFP; apgailestauja dėl nepakankamos pažangos šioje srityje, nes tai kelia susirūpinimą dėl skolos, prisiimtos pagal NGEU, grąžinimo gyvybingumo, ir primygtinai ragina Tarybą nedelsiant ir skubiai patvirtinti naujus nuosavus išteklius; be to, primygtinai ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant nustatyti papildomus tikrus naujus nuosavus išteklius, neįtrauktus į Tarpinstitucinį susitarimą ir susijusius su ES politika, kad būtų patenkinti dideli išlaidų poreikiai, susiję su naujų prioritetų finansavimu ir NGEU skolos grąžinimu;

20. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad nuo 2028 m. bendros NGEU kapitalo ir palūkanų grąžinimo išlaidos numatomai sudarys apie 25–30 mlrd. EUR per metus, t. y. 15–20 proc. 2025 m. metinio biudžeto; primena, kad per paskutines tris biudžeto procedūras reikėjo pasinaudoti specialiomis priemonėmis, kad būtų padengtos EURI priemonės išlaidos; pabrėžia, kad gerokai padidėjusios finansavimo išlaidos daro spaudimą būsimam ES biudžetui ir riboja gebėjimą reaguoti į būsimus iššūkius;

21. atkreipia dėmesį į Komisijos tikslą iki 30 proc. NGEU išlaidų finansuoti išleidžiant žaliąsias obligacijas; pažymi, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija buvo išleidusi 68,2 mlrd. EUR vertės Europos žaliųjų obligacijų;

Nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų rengimas ir įgyvendinimas

22. pažymi, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta 47 proc. turimų EGADP lėšų, taigi dotacijų atveju pasiektas lygis yra 55 proc., o paskolų – 37 proc., ir dėl to didelė dalis priemonių vis dar turi būti baigta įgyvendinti 2025 ir 2026 m.; vis dėlto yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų išvados, kad iki 2023 m. spalio mėn. 15 valstybių narių iš 22 tik 50 proc. išmokėtų lėšų pasiekė galutinius paramos gavėjus; ragina Komisiją tinkamai atsižvelgti į Audito Rūmų rekomendacijas, kad būtų pagerintas bet kokių būsimų į EGADP panašių veiklos rezultatais grindžiamų priemonių veikimas, visų pirma parengiant tikslingesnę DFP;

23. palankiai vertina tai, kad visos valstybės narės viršijo žaliosios pertvarkos (37 proc.) ir skaitmeninės pertvarkos (20 proc.) tikslus ir kad vidutinės visos EGADP išlaidos klimato ir skaitmeniniams tikslams siekia atitinkamai 42 proc. ir 26 proc.; pažymi, kad Audito Rūmai išreiškė abejonių dėl to, kaip įgyvendinant EGADP priemones prisidėta prie žaliosios pertvarkos, ir rekomendavo patobulinti su klimatu susijusių priemonių poveikio vertinimo metodikas; pabrėžia, kad visuose EGADP ramsčiuose esama tų pačių metodinių trūkumų;

24. atkreipia dėmesį į tai, kad EGADP galėtų padaryti apčiuopiamą poveikį siekiant socialinių tikslų, nes valstybės narės planuoja išleisti apie 163 mlrd. EUR; pabrėžia, kad tokios išlaidos turi būti orientuotos į rezultatus, ir turi užtikrinti išmatuojamą ekonominę ir (arba) socialinę naudą; pabrėžia, kad reikia paspartinti investicijas į kaimo, periferinių ir atokiausių, izoliuotų ir atokių vietovių plėtrą, taip pat įperkamo būsto, socialinės apsaugos ir pažeidžiamų grupių integracijos bei jaunimo užimtumo srityse, kuriose išlaidų lygis per mažas; ragina Komisiją pagal EGADP rezultatų suvestinę atlikti išsamų su švietimu ir jaunimu susijusių reformų ir projektų, kuriuos valstybės narės įgyvendina pasinaudodamos EGADP, vertinimą; apgailestauja dėl to, kad kai kuriose valstybėse narėse vėluojama įgyvendinti sveikatos tikslus, atsižvelgiant į tai, kad šia priemone taip pat turėtų būti pagerintas sveikatos sistemų prieinamumas ir pajėgumas, taip pat pagrindines investicijas į socialinę infrastruktūrą, įskaitant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigas; pabrėžia, kad šie vėlavimai, kai kuriais atvejais susiję su pasikeitusiais biudžeto prioritetais ir peržiūrėtais nacionaliniais įgyvendinimo terminais, gali trukdyti pasiekti EGADP socialinės sanglaudos tikslus;

25. pakartoja savo derybinę poziciją įtraukti švietimo (10 proc.) ir kultūrinės veiklos (2 proc.) tikslus; ragina Komisiją stengtis įvertinti šiuos tikslus kaip lyginamąjį standartą vertinant švietimo politiką nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, pasitelkiant EGADP rezultatų suvestinę;

26. pažymi, kad didelėje daugumoje nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų yra specialus skirsnis, kuriame paaiškinama, kaip remiantis planu sprendžiami su lytimi susiję klausimai ir uždaviniai; vis dėlto yra susirūpinęs dėl to, kad į kai kuriuos nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus neįtrauktas paaiškinimas, kaip tikimasi, kad nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų priemonėmis bus prisidedama prie lyčių lygybės ir lygių galimybių visiems, ir ragina atitinkamas valstybes nares nedelsiant pateikti tokius paaiškinimus;

27. pabrėžia reformų, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama darbo rinkos susiskaidymui, kokybiškų darbo sąlygų skatinimui, darbo užmokesčio lygio nelygybės problemai spręsti, deramų gyvenimo sąlygų užtikrinimui ir socialinio dialogo, socialinės apsaugos ir socialinės ekonomikos stiprinimui, svarbą;

28. atkreipia dėmesį į apčiuopiamą poveikį, kurį EGADP galėtų daryti siekiant skaitmeninės pertvarkos tikslo, nes atitinkamiems planams skirta 166 mlrd. EUR; palankiai vertina indėlį, padarytą pagal pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramstį, visų pirma kalbant apie konkurencingumą ir paramą MVĮ; pažymi, kad reikia paspartinti investicijas į tarptautinį bendradarbiavimą, paramą konkurencingoms įmonėms, vykdančioms novatoriškus projektus, ir reguliavimo pokyčius siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, nes šiose srityse atsiliekama;

29. pabrėžia, kad ES investicijų sėkmė priklauso nuo gerai veikiančių kapitalo rinkų; ragina valstybes nares užtikrinti veiksmingesnį ir savalaikį lėšų išmokėjimą, visų pirma MVĮ ir jauniems verslininkams, supaprastinti paraiškų teikimo procedūras, kad būtų padidintas prieinamumas, ir įgyvendinti konkrečias priemones, pagal kurias būtų teikiama tikslinė parama siekiant padėti jiems atlikti svarbesnį vaidmenį pažangaus ir integracinio augimo procese;

30. yra susirūpinęs dėl to, kad, siekiant tarpinių ir siektinų reikšmių, atsiliekama nuo nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatyto orientacinio tvarkaraščio, ir kad pažangos tempas valstybėse narėse yra nevienodas; apgailestauja, kad nuo tarpinių ir siektinų reikšmių įvykdymo iki projektų įgyvendinimo praeina daug laiko; pabrėžia, kad EGADP ilgalaikis ir trumpalaikis potencialas bus pasiektas tik tuo atveju, jei bus tinkamai įgyvendinti atitinkamai reformų ir investicijų komponentai; palankiai vertina tai, kad po lėtos pradžios EGADP įgyvendinimo procesas nuo 2023 m. antrojo pusmečio paspartėjo, tačiau didelių vėlavimų, darančių poveikį pagrindinėms reformoms ir investicijoms, vis dar esama ir jie yra susiję su įvairiais veiksniais, be kita ko, su „REPowerEU“ įtraukimu susijusiais pakeitimais, didėjančia infliacija, nepakankamais valstybių narių, ypač mažesnių valstybių narių, administraciniais gebėjimais, konkrečių EGADP įgyvendinimo taisyklių neapibrėžtumu, didelėmis energijos išlaidomis, tiekimo problemomis ir neteisingu laiko, reikalingo priemonėms įgyvendinti, įvertinimu; pažymi, kad kai kurių vyriausybių iki 2026 m. atidėti pagrindiniai įgyvendinimo terminai kelia susirūpinimą dėl kai kurių valstybių narių gebėjimo visiškai įsisavinti skirtas lėšas per nustatytą EGADP laikotarpį; pabrėžia, kad svarbu laikytis tikroviško ir veiksmingo įgyvendinimo grafiko, kad būtų išvengta rizikos, jog projektai nebus užbaigti ir bus praleistos struktūrinių patobulinimų galimybės; ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų skubiai šalinamos administracinės kliūtys;

31. primena EGADP reglamento pakeitimą įtraukiant skyrių „REPowerEU“; pabrėžia skyrių „REPowerEU“ nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose svarbą ir ragina valstybes nares teikti pirmenybę brandiems projektams ir greičiau įgyvendinti savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus tiek reformų, tiek investicijų požiūriu, ir prireikus pakoreguoti nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus atsižvelgiant į EGADP tikslus, nepakenkiant bendrai nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pusiausvyrai ir užmojų lygiui, kad būtų galima reaguoti į iššūkius, kylančius dėl geopolitinių įvykių, ir į dabartines realijas vietoje;

32. pabrėžia, kad EGADP būtų galėjusi padėti sušvelninti dabartinės būsto krizės visoje ES poveikį; apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės nepasinaudojo šia galimybe, ir pabrėžia, kad svarbu, jog valstybės narės paspartintų investicijas į būstą, kad jis būtų prieinamas ir įperkamas;

33. pabrėžia itin svarbių tarpinių reikšmių vaidmenį apsaugant ES finansinius interesus teisinės valstybės principo taikymo trūkumų atvejais ir užtikrinant visapusišką EGADP reglamento 22 straipsnyje nurodytų reikalavimų įgyvendinimą; palankiai vertina tai, kad visos valstybės narės, išskyrus vieną, patenkinamai pasiekė savo itin svarbias tarpines reikšmes; primena, kad Komisija iki EGADP galiojimo pabaigos turi susigrąžinti bet kokį išankstinį finansavimą, kuris nebuvo užskaitytas teikiant įprastus mokėjimo prašymus;

34. atkreipia dėmesį į didelę su EGADP susijusią administracinę naštą ir kompleksiškumą; pabrėžia, kad nacionaliniu lygmeniu reikia dėti dideles pastangas siekiant kartu su struktūriniais fondais įgyvendinti EGADP; pažymi, kad 2021–2024 m. pagal paklausa grindžiamą techninės paramos priemonę buvo remiama daugiau kaip 500 su EGADP susijusių reformų valstybėse narėse, tiesiogiai ar netiesiogiai sietinų su nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų rengimu, keitimu, peržiūra ir įgyvendinimu; atkreipia dėmesį į 2024 m. liepos mėn. Komisijos gaires, kuriose siekiant racionalizuoti EGADP įgyvendinimą išdėstyti supaprastinimai ir paaiškinimai, tačiau tikisi, kad Komisija greitai imsis veiksmų vykdydama savo pažadą 25 proc. sumažinti administracinę naštą; primygtinai ragina Komisiją teikti aiškią tikslinę techninę paramą valstybėms narėms, kad jos galėtų sukurti veiksmingus administracinius gebėjimus, reikalingus tarpinėms ir siektinoms reikšmėms įgyvendinti; ragina Komisiją sumažinti ES viešųjų pirkimų taisyklių, taikomų didesnės vertės sutartims, sudėtingumą;

35. reiškia susirūpinimą dėl sudėtingų EGADP finansavimo paraiškų teikimo procedūrų, visų pirma MVĮ ir nevyriausybinėms organizacijoms, kurioms net siekiant gauti mažas dotacijas reikalingos išorės konsultantų paslaugos; pabrėžia, kad tokios biurokratinės kliūtys prieštarauja pirminiam EGADP tikslui, nes buvo siekiama finansinę paramą teikti greitai ir tiesiogiai; ragina skubiai supaprastinti paraiškų ir ataskaitų teikimo reikalavimus, visų pirma mažesniems paramos gavėjams, siekiant padidinti lėšų įsisavinimą ir poveikį ir padėti užtikrinti jų indėlį į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką;

36. mano, jog įgyvendinimo vėlavimai rodo riziką, kad priemonės, kurioms vykdyti buvo išmokėtos EGADP lėšos, nebus užbaigtos iki 2026 m. mokėjimo termino; palankiai vertina Komisijos pareiškimą, pateiktą per 2024 m. rugsėjo 16 d. ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo dialogą, kad ji neteiks kompensacijų neįgyvendintų projektų atveju; mano, kad nėra tinkama tai, kad EGADP lėšos, išmokėtos už tarpines ir siektinas reikšmes, kurios įvertintos kaip pasiektos, negali būti susigrąžintos, jei susijusios priemonės galiausiai nebus užbaigtos; ragina Komisiją atsižvelgti į su tuo susijusias Audito Rūmų rekomendacijas ir, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, įvertinti priemones, kurioms gresia didžiausias pavojus, kad jos nebus baigtos įgyvendinti iki 2026 m. rugpjūčio 31 d.; pabrėžia, kad svarbu šias priemones stebėti, sudaryti palankesnes sąlygas laiku imtis tolesnių veiksmų ir ieškoti sprendimų, kad vėlavimų nebūtų;

37. susirūpinęs pažymi, kad likęs EGADP įgyvendinimo laikotarpis yra per trumpas daugeliui novatoriškų projektų įgyvendinti; taip pat pažymi, kad novatoriškus projektus iš esmės sunkiau planuoti ir labiau tikėtina, kad įgyvendinimo metu bus susidurta su kliūtimis, taigi jiems netinka griežti EGADP terminai; primygtinai ragina Komisiją būsimas programas sudaryti taip, kad jos būtų pakankamai lanksčios tinkamai reaguoti besikeičiančiomis aplinkybėmis ir kad tuo pačiu metu būtų užtikrintas tam tikro laipsnio nuspėjamumas;

38. pažymi, kad dėl objektyvių aplinkybių kai kurių tarpinių ir siektinų reikšmių gali būti nebeįmanoma pasiekti; pabrėžia, kad bet kokia nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra turėtų būti atliekama laikantis EGADP reglamento, įskaitant taikytinus terminus, ir neturėtų reikšti regreso reformų ir įsipareigojimų vykdymo srityje ar prastesnės kokybės projektų, tačiau turėtų būti išlaikytas bendras užmojis ir viešųjų lėšų panaudojimo veiksmingumas;

39. yra susirūpinęs dėl to, kad Komisija nevienodai vertina nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ir dėl to įgyvendinant reglamentą taikomi dvigubi standartai; taip pat yra susirūpinęs dėl nevienodo ir skirtingo tarpinių ir siektinų reikšmių apibrėžimo įvairiuose nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, kaip ne kartą informavo Audito Rūmai;

40. pabrėžia, kad Komisijos atliekamo valstybių narių mokėjimo prašymų vertinimo trukmė valstybėse narėse labai skiriasi, ir pažymi, kad Komisija turi užtikrinti didesnį skaidrumą; primygtinai ragina Komisiją paspartinti savo vertinimus ir užtikrinti vienodas sąlygas valstybėms narėms; pabrėžia, kad visoje ES reikia užtikrinti vienodas sąlygas dėl priemonių ir rodiklių, pagal kuriuos vertinami visi EGADP projektai;

41. primygtinai ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant pašalinti administracines kliūtis ir užtikrinti pakankamus administracinius gebėjimus, kad atsižvelgiant į 2026 m. terminą būtų sparčiau įgyvendinama EGADP, vengti sutelkti EGADP projektus labiau išsivysčiusiuose regionuose ir sostinėse ir sudaryti sąlygas EGADP lėšas nukreipti projektams pažeidžiamiausiuose regionuose, taip siekiant EGADP tikslo – stiprinti ES socialinę, teritorinę ir ekonominę sanglaudą; pabrėžia teisingo regioninio paskirstymo pagal nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus svarbą, kartu užtikrinant, kad EGADP lėšos būtų skiriamos remiantis ekonominiu ir socialiniu poveikiu, įgyvendinamumu ir ilgalaike nauda;

42. ragina 18 mėnesių pratęsti brandžių EGADP projektų terminą ir prireikus taikant bendro sprendimo procedūrą iš dalies pakeisti EGADP reglamentą; pabrėžia, kad numatytą projektų pratęsimą vykdys Komisija, remdamasi objektyviais, aiškiais ir teisingais kriterijais; palankiai vertina galimybę po 2026 m. termino sukurti tikslingą ir veiklos rezultatais grindžiamą prioritetų nustatymo ir perkėlimo sistemą, kad būtų galima užbaigti vykdomus projektus pagal kitas finansavimo schemas, be kita ko, pasinaudojant Europos investicijų fondu ir galimu nauju Europos konkurencingumo fondu; primygtinai ragina Komisiją pateikti strategiją, kaip patenkinti didelį viešųjų investicijų poreikį po 2026 m., nesumažinant biudžeto išteklių kitose svarbiausiose srityse;

43. ragina įvertinti, kaip ši sistema galėtų padėti tikslingai investuoti į ES gynybos tiekimo grandines, strategines atsargas ir gynybos inovacijas, užtikrinant suderinamumą su platesnio masto Europos saugumo tikslais;

44. yra susirūpinęs, kad kai kurios valstybės narės gali nuspręsti atsisakyti dalies arba visų sumų, susijusių su jų paskutiniu mokėjimo prašymu, taip išvengdamos paskutinių tarpinių ir siektinų reikšmių vykdymo;

Skaidrumas, stebėsena ir kontrolė

45. atkreipia dėmesį į tai, kad 2024 m. Komisija planavo atlikti 112 EGADP auditų visose valstybėse narėse; primena Komisijai jos pareigą pagal EGADP reglamento 24 straipsnio 9 dalį susigrąžinti finansavimą neteisingai išmokėtų lėšų arba priemonių panaikinimo atveju;

46. pažymi, kad Komisija, apskaičiuodama dalinius mokėjimus ir lėšų mokėjimo sustabdymą, remiasi savo pačios metodikomis; apgailestauja, kad šios metodikos buvo parengtos tik praėjus dvejiems metams nuo EGADP įgyvendinimo pradžios ir nepasikonsultavus su Parlamentu;

47. palankiai vertina išsamų Audito Rūmų darbą, susijusį su EGADP, ir mano, kad svarbu nuodugniai įvertinti jų išvadas, visų pirma išvadas, kad tarpinės ir siektinos reikšmės dažnai yra gana neaiškios ir orientuotos į išdirbius, todėl nėra tinkamos rezultatams ir poveikiui įvertinti, taip pat įvertinti išvadas dėl dvigubo finansavimo rizikos, kylančios dėl dubliavimosi su kitomis politikos sritimis; pažymi, kad Komisija pritarė daugeliui Audito Rūmų rekomendacijų, bet ne visoms rekomendacijoms; pabrėžia, kad reikia skubiai šalinti Audito Rūmų nurodytus finansų kontrolės trūkumus, kad būtų išvengta dvigubo finansavimo, neveiksmingo išlaidų panaudojimo ir ES viešųjų lėšų netinkamo valdymo; ragina užtikrinti didesnį skaidrumą ir visapusiškai atsižvelgti į Audito Rūmų rekomendacijas nesukuriant nereikalingos administracinės naštos;

48. pažymi, kad Audito Rūmai mano, jog taikant EGADP daugiausia dėmesio skiriama įgyvendinimo pažangai, o ne veiksmingumui, visų pirma dėl to, kad pagal EGADP finansuojamos priemonės orientuotos į išdirbius, o ne į rezultatus, skiriasi jų užmojai, kartais trūksta aiškumo ir jos ne visada apima pagrindinius priemonės įgyvendinimo etapus, įskaitant užbaigimą;

49. pažymi, kad atlikus Audito Rūmų auditus nustatyta keletas atvejų, kai finansavimas buvo išmokėtas, tačiau nebuvo tinkamai įvykdyti reikalavimai, susiję su atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu; taip pat pažymi, kad Komisijos sistema, pagal kurią vertinama, ar atitinkamos tarpinės ir siektinos reikšmės yra patenkinamai pasiektos, apima diskrecinius elementus, pvz., kai kalbama apie „minimalų nukrypimą nuo reikalavimo“ arba „proporcingą vėlavimą“, ir kad dalinio mokėjimo nustatymo metodikoje nepaaiškinama, kodėl kaip koeficientai pasirinktos tam tikros vertės, ir taip paliekama erdvės interpretacijai; prašo Komisijos pateikti Parlamentui daugiau paaiškinimų;

50. primygtinai reikalauja, kad paprastai į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus nebūtų įtraukiamos priemonės, kurios jau yra įtrauktos į kitus nacionalinius planus, kuriems skiriamas ES finansavimas (pvz., sanglaudos, žemės ūkio ir kt.), net jei dėl jų nepatiriama jokių išlaidų; primygtinai ragina Komisiją išlikti budriai ir iniciatyviai nustatant bet kokią galimą dvigubo finansavimo padėtį, visų pirma atsižvelgiant į skirtingus EGADP ir kitų ES finansavimo priemonių įgyvendinimo modelius;

51. apgailestauja dėl tinkamos EGADP audito sekos ir nuolatinio skaidrumo trūkumo, nepaisant valstybėms narėms nustatyto reikalavimo du kartus per metus teikti ataskaitas dėl 100 didžiausių galutinių gavėjų, kuris Parlamento prašymu buvo įtrauktas į „REPowerEU“; apgailestauja dėl to, kad kai kurios valstybės narės vėluoja teikti ataskaitas, ir dėl ribotos pateiktų duomenų informacinės vertės, nes tai galiausiai užkerta kelią Komisijai arba Audito Rūmams atlikti atitikties patikras; pakartoja savo raginimą kiekvienos valstybės narės didžiausių galutinių gavėjų sąrašus reguliariai atnaujinti ir skelbti EGADP rezultatų suvestinėje ir į juos įtraukti informaciją apie susijusius ekonominės veiklos vykdytojus, įskaitant rangovus ir subrangovus, ir jų tikruosius savininkus, o ne vien tik ministerijas ar kitas valdžios institucijas ar valstybines įmones; taip pat apgailestauja, kad dabartinę galutinio gavėjo apibrėžtį galima įvairiai aiškinti, todėl valstybėse narėse panašios priemonės gali būti taikomos skirtingiems galutiniams gavėjams; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją užtikrinti bendrą supratimą apie tai, ką reiškia terminas „galutinis gavėjas“, kad šią sąvoką būtų galima nuosekliai taikyti;

52. yra susirūpinęs dėl nuolatinių nacionalinių ataskaitų teikimo ir kontrolės mechanizmų trūkumų, kuriuos iš dalies lemia spaudimas įsisavinti lėšas, ir tai neigiamai veikia gebėjimą nustatyti netinkamas finansuoti išlaidas, ir dėl sudėtingos audito ir kontrolės procedūros, kuri lėmė netikrumą valstybėse narėse ir pernelyg didelį administracinių procedūrų kiekį; ragina Komisiją užtikrinti, kad valstybių narių kontrolės sistemos veiktų tinkamai, ir patikrinti, ar EGADP finansuojami investicijų projektai atitinka ES ir nacionalines taisykles; ragina sumažinti mokėjimus ir, kai tinkama, susigrąžinti sumas pagal EGADP reglamento 22 straipsnį, jei nacionalinės kontrolės sistemos vis dar turėtų

trūkumų; apgailestauja dėl to, kad, nesant sąveikių IT priemonių ir darniųjų standartų, remiamasi neautomatinėmis kryžminėmis patikromis ir ES lėšų gavėjų savideklaracijomis, nepaisant to, kad yra tokių priemonių kaip ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema ir ARACHNE, kurių naudojimas šiuo metu nėra privalomas, ir dėl to kyla rizika, kad išlaidos bus deklaruojamos du kartus; šiuo atžvilgiu primena valstybių narių nenorą daryti pažangą siekiant laiku sukurti atitinkamas IT priemones;

53. pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad taikant su išlaidomis nesusijusio finansavimo modelį netrukdoma pranešti apie faktines išlaidas; pažymi, kad turint aiškią informaciją apie išlaidas taip pat palengvėja kontrolės ir priežiūros institucijų bei Europos prokuratūros ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) darbas ir sudaromos galimybės didesnei viešajai kontrolei;

54. primena apie EGADP rezultatų suvestinės vaidmenį teikiant piliečiams informaciją apie bendrą pažangą, padarytą įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus; pabrėžia rezultatų suvestinės svarbą didinant skaidrumą ir ragina Komisiją padidinti rezultatų suvestinės skaidrumą ir pagerinti duomenų vizualizaciją;

55. primena, kad EGADP rezultatų suvestinėje pateikiamos įgyvendinimo pažangos ataskaitos yra pagrįstos valstybių narių du kartus per metus teikiama informacija;

56. pabrėžia svarbų Europos prokuratūros ir OLAF vaidmenį apsaugant ES finansinius interesus; palankiai vertina tai, kad Europos prokuratūros atliekamų su EGADP susijusio sukčiavimo ir korupcijos atvejų tyrimų rezultatas – keli su EGADP lėšomis susiję areštai, pareikšti kaltinimai ir konfiskavimai; primena, kad 2024 m. Europos prokuratūra nagrinėjo 307 aktyvias bylas, susijusias su EGADP, t. y. apie 17 proc. visų sukčiavimo išlaidomis tyrimų – apskaičiuota, kad dėl šio sukčiavimo padaryta 2,8 mlrd. EUR žala ES finansiniams interesams; numato, kad toliau įgyvendinant EGADP tyrimų skaičius didės; ragina Komisiją išnagrinėti valstybių narių valdymo deklaracijas, susijusias su jų pranešimais apie nustatytą sukčiavimą ir taisomąsias priemones, kurių buvo imtasi;

Europos Parlamento vaidmuo

57. dar kartą atkreipia dėmesį į svarbų Parlamento vaidmenį tikrinant ir stebint EGADP įgyvendinimą ir užtikrinant Komisijos atskaitomybę; atkreipia dėmesį į Parlamento indėlį, teikiamą įvairiais kanalais, visų pirma per įvairias plenarinių posėdžių diskusijas, Parlamento rezoliucijas, kas du mėnesius rengiamus EGADP skirtus susitikimus su atsakingais Komisijos nariais, daugiau kaip 30 nuolatinės darbo grupės EGADP priežiūros klausimais posėdžių, daugybę Parlamento klausimų, metinę Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ir reguliarų informacijos srautą bei *ad hoc* prašymus Komisijai pateikti informaciją; apgailestauja, kad modelis, kai išmokėjimas atliekamas pasiekus tarpines ir siektinas reikšmes, nebuvo taikomas kartu su tinkamais biudžeto kontrolės mechanizmais, todėl Parlamento vaidmuo, palyginti su jo DFP išlaidų tikrinimu, sumažėjo;

58. primena apie Parlamento teises, nustatytas EGADP reglamento 25 straipsnyje, ypač apie teisę gauti iš Komisijos informaciją, susijusią su EGADP reglamentu arba jo įgyvendinimu, taip pat jos preliminarių išvadų dėl tinkamo atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, įgyvendinimo apžvalgą, kai Komisija ją perduoda Tarybai arba bet kuriam iš jos parengiamųjų organų; ragina dalytis atitinkamais Tarybos parengiamuosiuose organuose vykusių diskusijų rezultatais su kompetentingais Parlamento komitetais;

59. taip pat primena kompetentingų Parlamento komitetų teisę vykstant susitikimams dėl EGADP kviesti Komisijos atstovus pateikti informaciją apie nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimo dabartinę padėtį;

60. apgailestauja dėl to, kad Parlamentas neatlieka jokio vaidmens rengiant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir kad su juo nesikonsultuojama dėl mokėjimo prašymų; taip pat kritikuoja tai, kad Parlamentui neteikiama aiški ir atsekama apžvalga apie tai, kaip įgyvendinami projektai ir vykdomi mokėjimai; tikisi gauti informaciją apie nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūrų kontekstą, kad galėtų pats įvertinti peržiūras ir atlikti svarbesnį vaidmenį įgyvendinant galimas būsimas priemones, remiantis EGADP patirtimi;

Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas

61. apgailestauja dėl nepakankamo vietos ir regionų valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų, socialinių partnerių, nacionalinių parlamentų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo rengiant, peržiūrint ar įgyvendinant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes tai lemia prastesnius politikos rezultatus ir ribotą atsakomybę; apgailestauja, kad rengdamos ir įgyvendindamos nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus kai kurios valstybės narės akivaizdžiai teikė pirmenybę kai kurioms vietos ir regionų valdžios institucijoms ar suinteresuotiesiems subjektams, taip pakenkdamos kitiems subjektams; primena, kad, kaip nurodyta EGADP reglamento 28 straipsnyje, vietos, regionų ir nacionalinių valdžios institucijų ir už tos politikos formavimą atsakingų subjektų dalyvavimas yra labai svarbus sėkmingam EGADP įgyvendinimui; primena, kad Parlamentas pritarė privalomai EGADP nuostatai užmegzti daugiapakopį dialogą siekiant įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus ir su jais aptarti nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų rengimą ir įgyvendinimą, nustatant aiškų konsultacijų laikotarpį; todėl ragina kuo labiau įtraukti suinteresuotuosius subjektus į nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo procesą, laikantis nacionalinės teisinės sistemos ir remiantis aiškiais ir skaidriais principais;

62. pakartoja, kad būtina užtikrinti nuolatinę nacionalinių koordinavimo institucijų ir nacionalinių suinteresuotųjų subjektų, dalyvaujančių stebint nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimą, sąveiką laikantis skaidrumo ir atskaitomybės principo; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti nuolatinį informacijos apie nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo pažangą atnaujinimą, būtina, kad nacionalinės koordinavimo institucijos reguliariau ir viešai teiktų informaciją;

63. pabrėžia, kad sprendimai turėtų būti priimami tinkamiausiu lygmeniu; yra įsitikinęs, kad partnerystės principo taikymas ir aktyvesnis vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas galėtų sustiprinti veiksmingą projektų įgyvendinimą, sumažinti skirtumus valstybėse narėse ir atitinkamai galėtų būti sukurta daugiau ir kokybiškesnių tarpvalstybinio ir daugiašalio pobūdžio priemonių;

64. mano, kad iš EGADP galima pasisemti vertingos patirties, kuria būtų remiamasi rengiant kitos DFP rezultatais grindžiamas priemones, ypač atsižvelgiant į ES konkurencingumo ir supaprastinimo darbotvarkes;

Ateičiai naudinga patirtis

65. mano, kad reformų ir investicijų derinimas pasiteisino, tačiau būtina aiškesnė jų sąsaja; pabrėžia, kad svarbu bet kokį finansavimą suderinti su priemonės tikslais ir išmokėti atsižvelgiant į pažangą, padarytą siekiant šių tikslų; primygtinai tvirtina, kad nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų užmojų lygis neturėtų būti sumažintas, bet turėtų atitikti EGADP tvarkaraštį, kad būtų užtikrintas sėkmingas jų įgyvendinimas;

66. yra įsitikinęs, kad, kaip pabrėžta Draghi pranešime, po 2026 m. svarbiausi prioritetai bus ES konkurencingumo didinimas, ES ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, siekiant kad ji būtų labiau žiedinė ir efektyviau naudojanti išteklius, taip pat įgūdžių trūkumo panaikinimas, kokybiškų darbo vietų kūrimas ir ES inovacinių gebėjimų stiprinimas; yra susirūpinęs dėl to, kad 2026 m. pabaigoje nustojus įgyvendinti EGADP atsiras didelis finansavimo trūkumas, visų pirma kalbant apie viešąsias investicijas į bendrus Europos prioritetus, nes valstybių narių nacionalinių biudžetų finansiniai ištekliai labai skiriasi; pabrėžia, kad reikia pasinaudoti įgyvendinant EGADP įgyta patirtimi, kad būtų galima geriau pritraukti viešąsias ir privačias investicijas siekiant panaikinti Europos tikslų ir pertvarkų finansavimo deficitą, kuris, Draghi pranešime pateiktais skaičiavimais, siekia daugiau kaip 800 mlrd. EUR per metus, kartu užtikrinant sklandų investicijų į bendras Europos gėrybes tęstinumą;

67. palankiai vertina geresnį finansinių priemonių naudojimą, nes atsirado galimybė EGADP lėšas nukreipti į „InvestEU“ valstybių narių skyrių;

68. primygtinai ragina Komisiją pasinaudoti įgyta patirtimi, atsižvelgti į Audito Rūmų pastabas ir užtikrinti, kad būsimos veiklos rezultatais grindžiamos priemonės būtų tinkamai orientuotos, suderintos su tikslu finansuoti Europos viešąsias gėrybes bei teikti pirmenybę aiškiai apibrėžtų strateginių uždavinių sprendimui, ekonomikos tvarumui ir konkurencingumui; ragina užtikrinti, kad visos būsimos priemonės būtų skirtos ne tik indėliui ar trumpalaikiams išdirbiams ir pažangai vertinti, bet ir ilgalaikiam poveikiui, grindžiamam rezultatais, užtikrinti;

69. pažymi, jog, Audito Rūmų nuomone, labai svarbu, kad būsimos veiklos rezultatais grindžiamos priemonės nebūtų rengiamos ir įgyvendinamos taip, kad būtų pakenkta atskaitomybei, ir visų pirma kad valstybėse narėse būtų įdiegtos tinkamos kontrolės sistemos, o prieš pradedant įgyvendinti Komisija jas patikrintų; pažymi, kad tam reikėtų nustatyti būtiniausius valstybių narių kontrolės ir Komisijos patikrų reikalavimus;

70. ragina Komisiją atlikti nepriklausomą vertinimą ir pateikti ataskaitą dėl EGADP poveikio privačiosioms investicijoms visos ES lygmeniu, ypač dėl jos galimybės daryti privačiųjų investicijų išstūmimo efektą ir dėl tai lemiančių veiksnių; be to, ragina Komisiją parengti objektyvią ir aiškią analizę, kokį poveikį nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose numatytų reformų ir investicijų įgyvendinimas daro atskirų valstybių narių ekonomikai, ypač pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui; primygtinai ragina Komisiją rengiant pasiūlymus dėl kito programavimo laikotarpio pasinaudoti iš šių analizių įgyta patirtimi ir atsižvelgti į Audito Rūmų pastabas dėl EGADP įgyvendinimo;

71. pabrėžia, kad visos ES finansuojamos investicijos ir reformos turėtų būti koordinuojamos ir suderintos su strateginiu planavimu nacionaliniu lygmeniu ir daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama projektams, turintiems aiškią Europos pridėtinę vertę; pabrėžia, kad reikia nustatyti tarpvalstybinių ir daugiašalių investicijų tikslinį išlaidų rodiklį; ragina Komisiją parengti patikimą ES finansuojamų projektų tarpvalstybinio ir daugiašalio aspektų vertinimo metodiką;

72. pabrėžia, kad prasmingi socialiniai ir teritoriniai dialogai, kuriuose aktyviai dalyvautų vietos ir regionų valdžios institucijos, socialiniai partneriai, pilietinės visuomenės organizacijos ir nacionaliniai parlamentai pagal nacionalinę teisinę sistemą, yra labai svarbūs užtikrinant nacionalinę atsakomybę, sėkmingą gyvendinimą ir demokratinę atskaitomybę; reiškia susirūpinimą dėl nepakankamo visų susijusių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo įgyvendinant ir prižiūrint pagal EGADP finansuojamas iniciatyvas; ypač pabrėžia, kad regionų ir miestų tarybos negali būti tik sprendimų gavėjos, nesuteikiant joms galimybės pareikšti savo nuomonę dėl reformų ir investicijų, kurios iš tiesų transformuoja jų teritorijas;

73. mano, kad būtina priimti diferencijuotas strategijas, pagal kurias būtų pripažįstama įvairių regionų kultūrų įvairovė ir didinama jų ekonominė ir socialinė sanglauda, užuot taikant vienodą arba universalaus sprendimo požiūrį, kuris galėtų pakenkti mažiau išsivysčiusiems regionams; taigi ragina dialogus su suinteresuotaisiais subjektais stiprinti ir kuo dažniau palaikyti, nes jie galėtų paskatinti būsimas iniciatyvas ir mechanizmus ES ir valstybėse narėse;

74. atkreipia dėmesį į EGADP reglamento reikalavimą viešai skelbti informaciją apie ES finansuojamų projektų finansavimo kilmę, kad būtų užtikrintas Europos piliečių pritarimas;

75. Pabrėžia, kad EGADP skirti susitikimai yra svarbi priemonė didinant skaidrumą ir atskaitomybę, nes tai labai svarbu siekiant kuo geriau įgyvendinti EGADP;

76. pakartoja, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant padidinti ES lėšų naudojimo skaidrumą ir atsekamumą; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad būtų prieinami veiklos rezultatams įvertinti svarbūs duomenys ir kad informacija apie veiksmingumą būtų pateikiama geriau ir skaidriau; atkreipia dėmesį į tai, kad turėtų būti sustiprintas grįžtamojo ryšio mechanizmas tarp informacijos apie veiksmingumą teikimo ir programos rengimo arba koregavimo;

77. mano, kad geresnis mokymas ir gebėjimų stiprinimas visuose susijusiuose regionuose ir valdžios institucijose, visų pirma kalbant apie nacionalinį lygmenį, galėtų paspartinti EGADP įgyvendinimą ir padėti įgyvendinančioms institucijoms geriau prisitaikyti prie veiklos rezultatais grindžiamo EGADP pobūdžio; mano, kad Komisija galėtų labiau padėti valstybėms narėms planavimo etape ir anksčiau pateikti įgyvendinimo gaires, visų pirma tam, kad būtų galima sustiprinti jų audito ir kontrolės sistemas ir tarpvalstybinį EGADP aspektą;

78. pabrėžia, kad svarbu mažinti dvigubo finansavimo riziką; siūlo įdiegti integruotą ir sąveikią IT ir duomenų gavybos sistemą ir parengti aiškius duomenų rinkinių standartus, kurie būtų taikomi visose valstybėse narėse, siekiant sudaryti sąlygas visapusiškam ir automatizuotam išlaidų stebėjimui; ragina geriau koordinuoti mechanizmus, kurie apibrėžia aiškią institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant įvairias ES ir nacionalines programas, atsakomybę, kartu vengiant nereikalingo biurokratinio sudėtingumo ir užtikrinant veiksmingą lėšų paskirstymą; ragina integruoti pažangias duomenų analizės ir dirbtinio intelekto priemones, kad būtų pagerintas veiklos rezultatų stebėjimas, vertinimas ir ataskaitų apie juos teikimas, sumažintas rankinio darbo krūvis ir supaprastinti ataskaitų teikimo procesai; pabrėžia, kad tokią pažangą galima pasiekti tik tuo atveju, jei administracijų skaitmeninimui bus teikiama ir veiklos parama;

79. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad bet kokio pobūdžio ES su išlaidomis nesusijęs finansavimas ar ES veiklos rezultatais grindžiamas finansavimas atitiktų ES ir nacionalines taisykles, taip galiausiai apsaugant ES finansinius interesus; dar kartą pabrėžia Komisijos ir valstybių narių atskaitomybę ir atsakomybę siekiant užtikrinti ES finansavimo teisėtumą ir tvarkingumą bei patikimo finansų valdymo principų laikymąsi;

80. mano, kad Parlamento vaidmuo vykdant EGADP stebėseną turėtų būti toliau stiprinamas;

81. ragina užtikrinti, kad būsimos veiklos rezultatais grindžiamos priemonės turėtų bendrą audito seką, kad būtų galima atsekti finansuojamiems projektams skirtus biudžeto įnašus; pabrėžia, kad reikia atlikti projektų lygmens auditą siekiant sumažinti reputacijai visuomenėje kylančią riziką ir sudaryti palankesnes sąlygas susigrąžinti lėšas, jei priemonės būtų panaikintos; pabrėžia, kad reikia mažinti administracines kliūtis ir naštą;

82. ragina bet kokiose galimose būsimose veiklos rezultatais grindžiamose programose tarpines ir siektinas reikšmes aiškiau susieti su faktiškai įgyvendinamais projektais; pabrėžia, kad tarp tarpinių reikšmių įvykdymo ir projektų įgyvendinimo turėtų būti mažiau vėlavimo;

83. pakartoja savo raginimą sukurti atvirą platformą, kurioje būtų pateikiami duomenys apie visus projektus, galutinius gavėjus ir regioninį finansavimo paskirstymą, taip palengvinant auditą ir demokratinę priežiūrą;

84. pabrėžia, kad bet kokie galimi būsimi su biudžetu susiję sprendimai dėl ES skolinimosi turėtų būti priimami atsižvelgiant į biudžeto vieningumą ir Parlamento, kaip biudžeto valdymo institucijos, vaidmenį; atkreipia dėmesį į su skolos grąžinimu susijusią išlaidų viršijimo riziką, kurią, be kita ko, lemia nepastovios palūkanų normos; mano, kad svarbu nuo pat pradžių užtikrinti pakankamą finansavimą šioms išlaidoms padengti, nedarant žalos kitoms programoms ar politiniams prioritetams;

85. ragina Komisiją ir valstybes nares atidžiai įvertinti tokias priemones kaip EGADP ir pasisemti jas įgyvendinant įgytos patirties, kad būtų kuo labiau padidintas ES finansavimo, investicijų ir reformų veiksmingumas ir poveikis, racionalizuoti politikos tikslai, pagerintas institucijų ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas nacionaliniu ir Europos lygmenimis ir padidinta nacionalinė atsakomybė;

86. atkreipia dėmesį į Komisijos paskelbtą ketinimą remtis EGADP patirtimi rengiant pasiūlymus dėl ES finansavimo programų po 2027 m., kurie turi būti pateikti vėliau šiais metais; pripažįsta, kad nepriklausomas *ex post* vertinimas bus atliktas per vėlai, kad jį būtų galima įtraukti į procesą iki kito programavimo laikotarpio, tačiau tikisi, kad Komisija ir teisėkūros institucijos tinkamai atsižvelgs į patirtį, įgytą įgyvendinant EGADP, ir į atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų ir socialinių partnerių, rekomendacijas; mano, kad ES planuojant būsimą ekonominį atsparumą taip pat reikia labiau telkti privačiąsias investicijas, stiprinti kapitalo rinkas ir užtikrinti, kad viešosios išlaidos išliktų fiskaliniu požiūriu atsakingos ir strategiškai tikslingos, kad ES taptų atsparesnė ir savarankiškesnė vis labiau konfliktinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis;

°
° °

87. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.